

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ญาอิบุแคเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย¹

จุฑามาศ เครือศรี² และศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์³

บทคัดย่อ

ศิลปะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการแสดงออกถึงความสามารถของเด็ก รวมทั้งความรู้สึกนึกคิด โดยการถ่ายทอดทางผลงาน รูปภาพ สิ่งของ หรือการประดิษฐ์ เด็กใช้งานศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เด็กเห็น รู้สึก โดยใช้จินตนาการและประสบการณ์ของเด็กแต่ละคนและคิดออกมาเป็นผลงาน กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็ก เพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้ความงาม ส่งเสริมความคิดของเด็ก เกี่ยวกับการรับรู้และการแสดงความรู้ผ่านสื่อ วัสดุ และผลงาน รวมทั้งส่งเสริมด้านการใช้ภาษาและด้านการเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก และการสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด เช่น การเขียนภาพ การวาดภาพ ให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์หรือความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการโดยใช้ศิลปะสำหรับเด็กหลากหลายแบบ เช่น การฉีก ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ การถัก ที่เด็กสามารถจะคิดสร้างสรรค์ได้และมีความเหมาะสมตามวัยของเด็ก การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้าทดลองและสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตน ทั้งนี้เด็กจะได้นำศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการใช้ญาอิบุแคในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเป็นการสื่อสารความคิด ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ผ่านการใช้ทักษะการฟังและการพูดได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์, ทักษะทางภาษา, เด็กปฐมวัย, ญาอิบุแค

¹ บทความวิชาการนี้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

² นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Developing early childhood listening and speaking skills through creative art activities using Ebuca grass⁴

Juthamas Kruasri⁵ and Sirimas Kosanpipat⁶

Abstract

Art is another way to express children's abilities, as well as their thoughts and feelings, through works of art, pictures, objects, or crafts. Children use art as a medium to explain what they see and feel by using their imagination and personal experiences, transforming them into creative works. Creative activities for young children are learning activities designed to develop creative thinking, aesthetic awareness, and enhance children's thinking about perception and expression through media, materials, and works. These activities also promote language use and writing in various forms, through experiences that are meaningful to the child, and convey dimensional relationships through drawings, such as writing and drawing. These activities allow children to express emotions, feelings, creative thoughts, and imagination using different forms of art suitable for children, such as tearing, cutting and pasting, printing, threading, crafting, and knitting. These activities allow children to think creatively in ways that are appropriate for their developmental stage. Providing art experiences for children offers them opportunities to explore, experiment, and communicate their thoughts and feelings. Additionally, children can integrate local culture and art, such as using "Ebuca" grass, into creative art activities, thereby enhancing their communication of thoughts and feelings through improved listening and speaking skills.

Keywords: Creative art activities, Language Skills, Early childhood, Ebuca grass

⁴ Academic Article about Graduate teaching

⁵ Students in the Master of Education (Learning Management Science), Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University

⁶ Lecturer in the Department of Learning Management Science, Chiang Mai Rajabhat University

บทนำ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่งที่เด็กได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาช่วงอายุระหว่าง 0 - 6 ปี ถือเป็นช่วงโอกาสทองของการเรียนรู้ ในวัยนี้สมองเติบโตอย่างรวดเร็ว ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาและรับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างให้มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) เด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือก ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเด็กวัยนี้ การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างสร้างสรรค์ จะทำให้เด็กเกิดทักษะต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เด็กในวัย 2 - 5 ปีเป็นช่วงสำคัญของชีวิตเป็นวัยแห่งความเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านภาษาเรียกได้ว่าเป็นวัยทองของการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา ซึ่งภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูดอันเป็นพื้นฐานของการอ่าน และการเขียน มีการติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ซึ่งทักษะการฟังและการพูดนี้สามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีในช่วงปฐมวัย (รัตนา แขวงกรุง, 2564) การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้หญ้าไอบุแคที่เป็นพืชท้องถิ่นในหมู่บ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีความเชื่อกันว่าหญ้าไอบุแคเป็นสัญลักษณ์แห่งมิตรไมตรี สำหรับชาวลาหู่ ไอบุแคใช้ต้อนรับแขกผู้มาเยือน เชื่อกันว่า ไอบุแคจะนำความเป็นสิริมงคลความโชคดีแก่ทั้งผู้ให้และผู้รับ (หลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนบ้านขอบด้ง, 2555) เด็กทุกคนต้องการที่จะแสดงออกทางด้านความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ ศิลปะเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกและความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพและความเป็นอิสระของเด็กออกมา ซึ่งเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดออกมาจากประสบการณ์และจินตนาการของเด็กแต่ละคน (Peterson, 1958) เด็กจะมีพัฒนาทักษะการฟังและการพูดหากได้รับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะทางภาษา ดังนั้นการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้หญ้าไอบุแค จึงเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางการฟังและการพูด

ความหมายของการฟัง

มีนักวิชาการหลายคน ได้ให้ความหมายของการฟัง ดังนี้

ทูโทโล (Tutolo, 1977) ได้กล่าวถึงการฟังว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญยิ่งในการติดต่อสื่อสารความหมายซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นยังเป็นทักษะทางภาษาที่สามารถสอนกันได้ด้วยวิธีที่เป็นลำดับขั้นตอน

วรารณณ์ รักวิชัย (2547) ได้กล่าวไว้ว่า การฟังคือการฝึกการฟังเสียงธรรมชาติจังหวะดนตรีเพื่อเตรียมให้พร้อมในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดไปเป็นประโยคที่เหมาะสม มีมารยาทใน

การฟังและมีสมาธิในการฟัง การฟังตามความหมายดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. การได้ยิน (Hearing) การได้ยินเป็นกระบวนการรับรู้ทางโสตขั้นแรกของการฟัง
2. การฟัง (Listening) เมื่อหูได้รับสัญญาณเสียงเข้าไปแล้วจะส่งไปยังสมองตามลำดับขั้นเพื่อแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน ในขั้นนี้ต้องใช้สมาธิและการตั้งใจฟังอย่างจริงจัง
3. การรับรู้ความหมาย (Auding) เป็นกระบวนการขั้นสูงของการฟัง นอกจากจะรู้ความหมายของเสียงที่ได้ยินแล้ว ยังต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและรู้จักประเมินค่าควรเชื่อถือเพียงใด แล้วจึงแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบไปตามที่ต้องการ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542) ได้กล่าวว่า การฟังของเด็กเป็นการรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหู ที่เด็กสะสมแล้วนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษามากกว่าการใช้เพื่อพัฒนาปัญญา เด็กจะเก็บคำพูด จังหวะเรื่องราว จากสิ่งที่ฟังมาสานต่อเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคที่จะถ่ายทอดไปสู่การพูด ถ้าเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจน ง่ายต่อการเข้าใจ เด็กจะได้คำศัพท์และมีความสามารถมากขึ้น

เยาวพา เตชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การรับฟังหรือรับสัญญาณหรือข่าวสารที่มีผู้ส่งมาให้ ทักษะในการรับข้อมูลได้แก่ การอ่านและการฟัง

สรุปความหมายของการฟังได้ว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้ประสาทสัมผัสทางหูในการรับเสียงหรือรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้างเสริมพัฒนาการพื้นฐานทางภาษาและใช้ในการสื่อสารต่อไป

ความหมายของการพูด

มีนักวิชาการหลายคน ได้ให้ความหมายของการพูด ดังนี้

รังสรรค์ จันต๊ะ (2541) ได้กล่าวถึงการพูดไว้ว่า การพูด หมายถึง กระบวนการหนึ่งในการสื่อสารของมนุษย์ ผู้พูดจะเป็นผู้ส่งสารอันเป็นเนื้อหาสาระข้อมูล ความรู้กับอารมณ์ความรู้สึกความต้องการและความคิดเห็นของตนเองประกอบกับกริยาท่าทางต่าง ๆ ส่งไปยังผู้ฟัง หรือผู้รับสารเพื่อให้ได้รับทราบและเกิดการตอบสนองในขั้นสุดท้าย

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541) ได้กล่าวถึงความหมายของการพูดไว้ 4 ด้าน ดังนี้

ในด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic level) หมายถึง ขบวนการที่ผู้พูดสรรหาถ้อยคำ เสียงที่ต้องการใช้มาร่วมกันเปล่งออกมาเป็นประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

ในด้านสรีรวิทยา (Physiological level) การพูดเป็นระบบการทำงานของเซลล์ประสาท เช่น จิตสรีรให้อวัยวะต่าง ๆ ของผู้พูดเคลื่อนไหวเพื่อการเปล่งเสียง กระตุ้นการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและอวัยวะที่ใช้ในการรับฟังเสียงของผู้พูดและผู้ฟัง

ในด้านความรู้ในเรื่องเสียง (Acoustic level) การพูดก็คือ การที่คลื่นเสียงเดินทางผ่านอากาศระหว่างผู้พูดมายังผู้ฟังพร้อม ๆ กับที่จะสะท้อนไปเข้าหูผู้พูดเองด้วย

ในด้านจิตวิทยา (Psychological level) การพูดหมายถึง ความรู้สึกจากการฟังที่ได้ยินได้ฟังจากผู้ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันทั้งผู้พูดและผู้ฟัง โดยที่มีการคาดหวังด้วยกันทั้งสองฝ่าย

สุภาวดี ศรีวรรณ (2542) ได้กล่าวว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตาเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและตอบสนองได้

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (2546) การพูด หมายถึง เปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ

นงเยาว์ คลินิกคลาย (2543) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยใช้เสียงเพื่อสื่อความหมายไปให้ผู้ฟังรู้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของตนและสำหรับเด็กปฐมวัยการพูดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของตนให้ผู้อื่นได้ทราบ

จุฑา สุกใส (2545) ได้กล่าวว่า การพูด หมายถึง การแสดงความรู้สึกจากการได้ฟังและการคิด แล้วสื่อออกมาให้ผู้อื่นได้เข้าใจ อาจเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความรู้และประสบการณ์โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ทำงานอย่างต่อเนื่องและประสานกัน คือ ขบวนการหายใจ ขบวนการเปล่งเสียง ขบวนการแปรเสียงและการกำหนดเสียงเพื่อให้ผู้ฟัง ๆ แล้วเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น จึงสรุปความหมายของการพูดได้ว่าเป็นการแสดงความคิด ความรู้สึก ผ่านการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำหรือเป็นรูปประโยคเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกให้ผู้อื่นได้เข้าใจโดยผ่านการประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

พัฒนาการความสามารถด้านการพูด

มีนักวิชาการหลายคน กล่าวถึง พัฒนาการความสามารถด้านพูด ไว้ดังนี้

ซีฟีลท์ (Seefeldt, 1986 อ้างถึงใน หรรษา นิลวิเชียร, 2535) ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาระดับพื้นฐานของเด็กไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ระบบเสียง (Phonology) เด็กทารกพยายามเรียนรู้ระบบเสียงในภาษาของตน โดยการออกเสียงหลายๆ ลักษณะและเริ่มนำเสียงมาเชื่อมต่อกันเพื่อให้มีความหมาย

2. ลักษณะคำพูด (Morphology) เด็กเริ่มเรียนรู้การผสมกันของเสียงทำให้เกิดความหมาย เด็กเริ่มเรียนรู้ศัพท์ใหม่ๆ จนกระทั่งถึงวัยก่อนประถมศึกษาเด็กจะเริ่มเข้าใจกฎของคำ

3. การสร้างประโยค (Syntax) เด็กเรียนการสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ในขณะที่เด็กเริ่มนำคำมาสร้างประโยค เด็กจะเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ เมื่อเด็กเข้าใจประโยคที่มีคำจำนวนมากเมื่ออายุ 2-3 ปี เด็กจะพูดประโยคความเดียวชนิดต่างๆ ได้เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธประโยคคำถาม เด็กจะใช้ประโยคที่มีคำเชื่อมได้เมื่ออายุ 5-7 ปี และเด็กจะใช้คำนาม สรรพนาม ได้ถูกต้องเมื่ออายุประมาณ 7 ปี จึงจะใช้ประโยคหลายความหรือสังกรประโยคได้

4. ความหมาย (Semantics) ในขณะที่เด็กเลียนเสียงและโครงสร้างของภาษา เด็กจะเรียนรู้ด้วยว่าคำจะมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของการใช้คำนั้นด้วย กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ความหมาย เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและสัมพันธ์กับขั้นตอนพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ กล่าวคือในขั้นประสาทสัมผัส เด็กจะใช้คำพูดเดี่ยวแทนประโยคทั้งประโยคความหมายของคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำ เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อ และพูดว่าพ่อ มีความหมาย ซึ่งสัมพันธ์กับการกระทำที่เป็นรูปธรรม คำว่าบ้าน อาจหมายถึง สถานที่พ่อแม่ แม่และตัวเองอาศัยอยู่ เด็กจะเริ่มตระหนักถึงความไม่ชัดเจน หรือความยืดหยุ่นของภาษา เด็กจะเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ก็ยังต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่ เด็กอาจอธิบายคำว่าบ้าน ว่า หมายถึง สถานที่สำหรับนอนรับประทานอาหารและให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (Pragmatics) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายไปอยู่ที่ใหม่ก็จะเรียนรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542) กล่าวว่า เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำเมื่ออายุ 1 ขวบ แสดงท่าทางประกอบได้ แต่ถ้าอายุเกิน 1½ ขวบ

แล้วยังไม่พูด ควรปรึกษาแพทย์ ถ้า 2 ขวบแล้วพูดได้ 1 คำ ถือว่าพูดช้ามาก เพราะอายุ 1½ ขวบ เด็กควรพูดได้ 4-10 คำ ซึ่งรูปได้ เรียกลูกบอลได้ เมื่ออายุ 2 ขวบ ใช้สรรพนามได้ พูดเป็นประโยคบางครั้ง อาจจะไม่รู้เรื่อง แต่จะพูดได้ดีขึ้น เด็กชายมักพูดช้ากว่าเด็กหญิง สาเหตุที่เด็กพูดช้าที่พบนอกจากความผิดปกติของหูแล้วยังพบว่าเกี่ยวกับสภาพจิตใจเช่น อีจฉาน้อง หรือในครอบครัวใช้ภาษาแตกต่างกันมาก เด็กสับสน แต่เมื่ออายุ 3 ขวบขึ้นไปถึง 6 ขวบเด็กจะพูดได้คล่องเป็นเรื่องราว

เบญจมาศ พระธานี (2540) ได้สรุปขั้นตอนของพัฒนาการด้านการพูดไว้ดังนี้

1. เสียงแสดงปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex sounds) อายุ 0-2 เดือน เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ภาษาและการพูด ตั้งแต่เด็กร้องไห้ตอนแรกคลอด ซึ่งเป็นการแสดงถึงการพัฒนาการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและหายใจที่จะเป็นพื้นฐานของการพูดต่อไป การร้องไห้ระยะต่อมาจะแสดงถึงความต้องการของเด็กได้หลายอย่างเช่น หิว เปียก หรือตกใจ เป็นต้น

2. เสียงอ้อแอ้ (Babbling) อายุ ½ เดือนถึง 2 เดือน เป็นขั้นที่เด็กส่งเสริมด้วยความพอใจที่ได้เคลื่อนไหวอวัยวะที่ใช้ในการพูด โดยเลียนแบบเสียงของตัวเองซ้ำๆ เสียงอ้อแอ้นี้เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณของความเป็นมนุษย์จึงพบได้ในเด็กทุกคน แม้กระทั่งหูหนวก หูตึง แต่การส่งเสียงอ้อแอ้ในเด็กเหล่านี้จะไม่พัฒนาต่อไปตามปกติ เพราะไม่ได้ยินเสียงของตัวเอง

3. การส่งเสียงเพื่อสื่อความหมาย (Socialized vocal play) อายุ 5-6 เดือน เป็นขั้นที่เริ่มส่งเสียงเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่น โดยเด็กจะฟังเสียงอื่นและส่งเสียงโต้ตอบเป็นครั้งคราว ขั้นที่คาบเกี่ยวกับการส่งเสริมอ้อแอ้นี้ บางครั้งเด็กจะส่งเสียงอ้อแอ้เล่นคนเดียว บางครั้งส่งเสียงเพื่อโต้ตอบคนรอบข้าง

4. คำแรกที่มีความหมาย (The first Meaningful Word) อายุ 8-10 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเข้าใจคำพูดที่เคยได้ยินจากการเชื่อมโยงพูดกับเหตุการณ์ต่างๆ แล้วสะสมเป็นความรู้ภายใน เมื่อเด็กมีความพร้อมจะเลียนแบบการออกเสียงผู้อื่นและออกเสียงคำๆ นั้นได้ถูกต้องในเวลาต่อมา

5. วลี ประโยค และภาษาเด็ก (Phrases, Sentences, and Jargon) อายุ 12-24 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเป็นคำที่ยาว 2 พยางค์ หรือคำ 2 คำมารวมกันเป็นวลีและประโยค ซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้นตามอายุโดยเฉลี่ยเด็กอายุ 1 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 1 คำ เด็กอายุ 2 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 2 คำ อายุ 3 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 3 คำ เด็กอายุ 4 ปีจะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 4 คำ แต่ในบางครั้งเด็กจะมีการทดลองใช้คำศัพท์ซึ่งอาจจะมึลักษณะของการหยุดคิด (Pause) พูดซ้ำๆ ใช้คำเอื้ออ้า บ่อยๆ คล้ายคนติดอ่าง (Normal Disfluency) ลักษณะการพูดเช่นนี้เกิดขึ้นในช่วงที่เด็กอายุ 2-6 ปี ซึ่งจะค่อยๆ หายไปเมื่อเด็กเรียนรู้การพูดคำศัพท์ต่างๆมากขึ้น หรือในบางครั้งเด็กเองอยากพูดอยากอธิบายบางสิ่งบางอย่างแต่ไม่ทราบว่าจะใช้คำศัพท์อะไร เด็กจะใช้พยางค์ที่ไม่มีความหมายปนกับพยางค์ที่มีความหมาย (Jargon) การพูดลักษณะนี้ควรจะหายไปเมื่อเด็กมีอายุ 2½ ปี เพราะเด็กมีการขยายคำศัพท์มากขึ้น

6. พัฒนาการการเปล่งเสียง เสียง จังหวะ และภาษา (Articulation, voice, Rhythm, and Language Development) อายุ 5-7 ปี เป็นขั้นที่เด็กมีการเรียนรู้การใช้เสียงพูดให้ถูกต้องและมีการขยายคำศัพท์โครงสร้างและความซับซ้อน

สรุปพัฒนาการความสามารถด้านการพูดได้ว่า การพูดจะมีพัฒนาการจากการเปล่งเสียงที่ไม่มี ความหมายก่อน จากนั้นจะเปล่งเสียงเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน พัฒนาการพูดเป็นคำ ๆ จากนั้นจึงพูดเป็นรูปประโยค เพื่อใช้ในการสื่อสารทางความคิดและความรู้สึกของเด็ก

ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

มีนักวิชาการหลายคน ได้กล่าวถึง ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดังนี้
ละออง ชูติกร (2529) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้พัฒนาไป
ทุก ๆ ด้าน ทั้งทักษะพัฒนากล้ามเนื้อมือ ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ เช่น วาดภาพด้วยสี
เทียน การปั้นดินน้ำมัน การเล่นสี การพับฉีกกระดาษ การประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) กล่าวว่า กิจกรรมเกี่ยวกับ
งานศิลปะศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การตัดกระดาษ การลากโยงเส้นการวาดภาพระบายสี การร้อยลูกปัดและ
วัสดุต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้น ให้
เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกรักและความสามารถของตนเอง

กรมวิชาการ (2540) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเด็กให้แสดงออก
ทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะหรือวิธีการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ เช่น การวาด
ภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพ ปั้น ฉีก ตัด ปะ การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ฯลฯ การทำกิจกรรมเหล่านี้
จะเน้นที่กระบวนการทำงานมากกว่าผลงาน ครูควรจัดกิจกรรมดังกล่าวทุกวัน และเลือกจัดตามความ
เหมาะสม

ศรีแพร จันทราภิรมย์ (2550) กล่าวว่า ศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัส
ทั้งห้าในการรับรู้โดยอาศัยประสบการณ์สิ่งแวดล้อมจนเกิดความเข้าใจทำให้เกิดความคิดจินตนาการ
และมีการแสดงออก โดยใช้การถ่ายทอดผลงานแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ที่ตนเอง ได้เรียนรู้ซึ่งแสดงออก
ทั้งความคิด ความรู้สึก ปัญญา อารมณ์ และทำให้ศักยภาพที่อยู่ในตัวบุคคลให้มีการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่ง
แปลกใหม่ พร้อมทั้งเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้มีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สมศรี เมฆไพบุลย์วัฒนา (2551) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอด
ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ธรรมชาติ ประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึก เพื่อสื่อสารและแสดงออก
ผ่านสื่อ วัสดุให้ผู้อื่นเข้าใจเกิดเป็นผลงานออกมา ซึ่งการจัด กิจกรรมจะไม่มีบังคับให้เด็กทำแต่เป็น
กิจกรรมเสรีที่เด็กทุกคนสามารถจะทำได้เมื่อตนเองเกิดความต้องการพอใจและสนใจโดยใช้ศิลปะหรือ
วิธีการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม เช่น การวาดภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพปั้น ฉีก ตัดปะ การ
ประดิษฐ์ ฯลฯ โดยเด็กจะใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้ และการเคลื่อนไหวร่างกายในการควบคุมลำตัว
แขน นิ้วมือให้ประสานสัมพันธ์กันกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ร้อยดอกไม้
เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญกิจกรรมหนึ่งในการสร้างงานศิลปะสร้างสรรค์

Peterson (1958 อ้างใน ปรีชา บุญมาศ. 2551) กล่าวว่า เด็กทุกคนต้องการที่จะ
แสดงออกทางด้านความคิด และความรู้สึกต่างๆ ศิลปะเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก อีก
ทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจรวมทั้งบุคลิกภาพ และความเป็นอิสระของ
เด็กออกมาซึ่งเป็นที่ถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคนออกมา

ดังนั้น สรุปความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คือการแสดง
ความคิด ความรู้สึก ความรู้ อารมณ์ ผ่านการใช้ศิลปะหรือวิธีการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ เช่น การวาด
ภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพ ปั้น ฉีก ตัด ปะ เป็นต้น

ความสำคัญและจุดประสงค์ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กทำอย่างเสรีซึ่งจะช่วยพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยครูพึงระลึกเสมอว่า ศิลปะสำหรับเด็กมิได้เน้นให้เด็กทำได้สวยหรือเหมือนจริง แต่เพื่อให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้านจากกิจกรรมนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543) นอกจากนี้กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะยังเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จึงไม่เพียงแต่ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและตา และการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์เท่านั้นแต่ยังเป็นการส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการฝึกการรู้จักทำงานด้วยตนเอง และฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ทั้งทางความคิดและการกระทำซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะและยังนำไปสู่การเรียนรู้ เขียน อ่าน อย่างสร้างสรรค์ต่อไป

องค์การ อินทรมพรรย และคณะ (2526) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำงานมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุผลรู้จักสังเกตมีความสามารถในการประยุกต์ใช้เป็นผู้กล้าตัดสินใจและฝึกให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหา

Lowenfeld and Brittain (1987) กล่าวว่า ความหมายและความสำคัญของศิลปะเป็นการแสดงออกของเด็กแต่ละคนที่มีความเฉพาะตัว ศิลปะในเด็กเติบโตและเปลี่ยนแปลงตามวัยเมื่อการรับรู้ความเข้าใจ และการตีความที่มีต่อสิ่งแวดล้อมรอบข้างเพิ่มมากขึ้น ศิลปะกลายเป็นภาษาหนึ่งในการถ่ายทอดความคิด เด็กใช้ศิลปะในการเรียนรู้ผ่านการสร้างสัญลักษณ์แทนความหมายของสิ่งต่างๆ รอบตัว ศิลปะเป็นกิจกรรมที่ไม่หยุดนิ่ง เด็กนำองค์ประกอบต่าง ๆ มารวมกันจากประสบการณ์เพื่อสร้างสิ่งใหม่ขึ้นมาผ่านกระบวนการในการเลือกสรร ตีความ และสร้างใหม่ ที่เด็กแสดงให้เห็นมากกว่าเพียงรูปภาพหรือผลงานชิ้นงาม หากเป็นการบอกถึงตัวตนของเด็กว่า พวกเขาคิด รู้สึก และเห็นอะไรบ้าง

เบญจมา เสงี่ยมะลี (2545) กล่าวว่า ศิลปะเป็นสื่อการแสดงออกของเด็กในสิ่งที่เด็กทำเห็นรู้สึกและคิด กิจกรรมศิลปะให้โอกาสเด็กสำรวจ ทดลอง แสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเด็กสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ความสามารถในการจินตนาการ สังเกต และความ รู้สึกที่มีต่อตนเองและผู้อื่นมีมากขึ้น เพราะขณะที่เด็กทำงานกับวัสดุต่าง ๆ เด็กมีความรับผิดชอบในการเลือกและ การกำหนดรูปร่างใช้การตัดสินใจ การควบคุมประสบการณ์ที่เป็นผลสำเร็จจะสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและรู้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ จากที่ขณะข้างต้นจะเห็นว่าศิลปะเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพราะเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความสนใจ ความต้องการ ความรู้สึกและเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์เดิมของเด็ก ผ่านงานศิลปะ ทำให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรีขณะที่กิจกรรมจะต้องให้เด็กมีอิสระในการทำงาน เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมให้เด็กมีความกล้าคิด กล้าทำ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีวินัย รู้จักการแบ่งปัน รวมทั้งการมีจิตใจที่อ่อนโยน และศิลปะยังเป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษา ด้านการอ่าน และการเขียนต่อไป

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความรู้ อารมณ์ และจินตนาการ ออกมาเป็นผลงานทางศิลปะ ซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ยังช่วยในเรื่องพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และยังนำไปสู่การเรียนรู้ เขียน อ่าน อย่างสร้างสรรค์ต่อไป

หญ้าอิบุแค

ซึ่งวิทยาศาสตร์ หาข้อมูลไม่พบเนื่องจากคำว่า อิบุแค เป็นภาษาลาหู่ หรือ มูเซอดำ ดังนั้นจึงไม่พบชื่อทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากหญ้าชนิดนี้ไม่ได้พบอย่างแพร่หลายจะขึ้นเฉพาะบนดอยสูงที่มีอากาศหนาวเย็นเท่านั้น

ถิ่นกำเนิด ตามภูเขาสูงอากาศหนาวเย็น พบบริเวณโครงการหลวงอ่างขางและหมู่บ้านขอบด้ง ดอยอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และดอยยาว อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะทั่วไป ไม้ล้มลุกจำพวกหญ้า อายุปีเดียว แตกกิ่งก้านมากที่โคนต้น ลำต้นสูง 25-60 เซนติเมตร แบน สีเขียวอ่อนมันเป็นเงา เหนียว อาจจะมีเมล็ดติดพื้นดินหรือตั้งตรงก็ได้ กาบใบหุ้มลำต้น ลักษณะแบนเช่นเดียวกับลำต้น มีลายตามยาว ตามขอบและที่คอต่อมีขนยาวห่าง ๆ ที่ข้อต่อ มีขน ใบรูปยาวแคบ กว้าง 4-10 มิลลิเมตร ยาว 15- 25 เซนติเมตร ปลายแหลม โคนใบแหลม ตามขอบใบใกล้ปลายใบมีขนสาก ด้านบนมีขนยาวประปราย จากโคนใบ ยาว 5-8 มิลลิเมตร ดอกออกเป็นช่อยาว รวมกันเป็นช่อเดียว ความยาวจากโคนต้น 60-75 เซนติเมตร แต่ละช่อมีหลายช่อดอกย่อย ยาว 5-7 มิลลิเมตร ออกจากแกนกลางด้านเดียว แต่ละช่อดอก ย่อยมี 3-8 ดอก มีลักษณะเป็นฝอย เป็นหญ้าที่มีความยาวมากกว่าหญ้าทั่วไป และมีความเหนียวทน จึงนิยมนำมาถักเป็นของใช้และเครื่องประดับต่าง ๆ

คติความเชื่อ เชื่อกันว่าหญ้าอิบุแคเป็นสัญลักษณ์แห่งมิตรไมตรี สำหรับชาวลาหู่ อิบุแคใช้ต้อนรับแขกผู้มาเยือน เชื่อกันว่าอิบุแคจะนำความเป็นสิริมงคลความโชคดีแก่ทั้งผู้ให้และผู้รับ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หญ้าอิบุแค คือหญ้าที่พบได้เฉพาะบนดอยสูงที่มีอากาศหนาวเย็นเท่านั้น เช่น หมู่บ้านขอบด้งดอยอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหญ้าที่มีความยาวมากกว่าหญ้าทั่วไป และมีความเหนียวทน จึงนิยมนำมาถักเป็นของใช้และเครื่องประดับต่าง ๆ ชาวลาหู่ใช้อิบุแคในการต้อนรับแขก เชื่อกันว่าหญ้าอิบุแคจะนำความเป็นสิริมงคลความโชคดีแก่ทั้งผู้ให้และผู้รับ

หญ้าอิบุแคที่ไม่ได้ย้อมสี
ที่มา: กัลยา แปะนัต, 2566

หญ้าอิบุแค ย้อมสีจากสีธรรมชาติและสีผสมอาหาร
ที่มา: กัลยา แปะนัต, 2566

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้หญ้าอิบุแคเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้หญ้าอิบุแคเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมศิลปะโดยใช้หญ้าอิบุแค มาจัดกิจกรรมทางศิลปะเช่น การฉีก ตัดปะ

การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ การถัก กล้วยาอิบุดแเป็นหญ้าที่อยู่ในห้องถื่น จึงได้นำมาจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความรู้ อารมณ์ จินตนาการ และ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ออกมาเป็นผลงานทางศิลปะ ครูมีหน้าที่ส่งเสริม และกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ และสังเกตพฤติกรรมระหว่างทำกิจกรรม

ตารางที่ 1 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้หญ้าอิบุดแเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	พัฒนาทักษะการฟังและการพูด
<p>Activity 01: กิจกรรมฉีก ตัดปะจากหญ้าอิบุดแ</p> <p>ภาพที่ 1 เด็กทำกิจกรรมฉีก ตัดปะจากหญ้าอิบุดแ ที่มา: จุฬามาศ เครือศรี, 2567</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการฟัง เด็กฟังคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ทักษะการพูด เด็กบอกขั้นตอนการทำและพูดถึงผลงานศิลปะโดยใช้คำง่ายๆ ไม่ค่อยเป็นรูปประโยค โดยครูคอยแนะนำคำพูด
<p>Activity 02: กิจกรรมพิมพ์ภาพจากหญ้าอิบุดแ</p> <p>ภาพที่ 2 เด็กทำกิจกรรมพิมพ์ภาพจากหญ้าอิบุดแ ที่มา: จุฬามาศ เครือศรี, 2567</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการฟัง เด็กฟังคำสั่งเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ทักษะการพูด เด็กบอกขั้นตอนการทำและพูดถึงผลงานศิลปะโดยใช้คำง่ายๆ ไม่ค่อยเป็นรูปประโยค โดยครูคอยแนะนำคำพูด
<p>Activity 03: กิจกรรมร้อยกำไลข้อมือจากหญ้าอิบุดแ</p> <p>ภาพที่ 3 เด็กทำกิจกรรมร้อยกำไลข้อมือจากหญ้าอิบุดแ ที่มา: จุฬามาศ เครือศรี, 2567</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการฟัง เด็กฟังคำสั่งเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ทักษะการพูด เด็กบอกขั้นตอนการทำและพูดถึงผลงานศิลปะโดยใช้คำง่ายๆ ไม่ค่อยเป็นรูปประโยค โดยครูคอยเรียงประโยคให้ถูกต้อง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	พัฒนาทักษะการฟังและการพูด
<p>Activity 04: กิจกรรมการประดิษฐ์จากหญ้าอูปูแค</p> <p>ภาพที่ 4 เด็กทำกิจกรรมประดิษฐ์จากหญ้าอูปูแค ที่มา: จุฬามาศ เครือศรี, 2567</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการฟัง เด็กฟังคำสั่งเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ทักษะการพูด เด็กบอกขั้นตอนการทำและพูดถึงผลงานศิลปะโดยใช้คำง่ายๆ เป็นรูปประโยค โดยครูคอยเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้อง
<p>Activity 05: กิจกรรมถักกำไลข้อมืออูปูแค</p> <p>ภาพที่ 4 เด็กทำกิจกรรมประดิษฐ์จากหญ้าอูปูแค ที่มา: จุฬามาศ เครือศรี, 2567</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการฟัง เด็กฟังคำสั่งเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. ทักษะการพูด เด็กบอกขั้นตอนการทำและอธิบายถึงผลงานศิลปะโดยใช้คำง่ายๆ เป็นรูปประโยค โดยครูคอยเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้อง

สรุป

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้หญ้าอูปูแคเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 3 อายุ 5 – 6 ปี โรงเรียนบ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา โดยใช้งานศิลปะเพื่อเป็นสื่อในการอธิบายสิ่งที่เด็กได้ยินและเห็น โดยถ่ายทอดทางผลงาน รูปภาพ สิ่งของ หรือการประดิษฐ์ การคิดสร้างสรรค์เด็กจะได้ใช้ศิลปะเพื่อเป็นการสื่อสารความคิด ความรู้สึกต่าง โดยใช้จินตนาการและประสบการณ์ของเด็กแต่ละคนและคิดออกมาเป็นผลงาน พร้อมทั้งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทักษะการฟังและการพูด

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กัลยา แปนันต์. (2555). *หลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนบ้านขอบด้ง (2555) หัตถกรรมชนเผ่าลาหู่*. โรงเรียนบ้านขอบด้ง

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ*. โชติสุขการพิมพ์.

จุฬา สุกใส. (2555). ผลการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายที่มีต่อพัฒนาการพูดของเด็ก

- ปฐมวัย. [ปฏิญญาพันธบัตรศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- นงเยาว์ คลิกลาย. (2543). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ [ปฏิญญาพันธบัตรศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- เบญจมาศ พระธานี. (2540). *วรรณกรรมเด็ก* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจมาศ แสงมลิ. (2545). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ปรีชา บุญมาศ. (2551). ทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเกปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เน้นการผสมสี. [ปฏิญญาพันธบัตรศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- เยาวพา เดชคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. แม็ค.
- รัตนา แขวงกรุง. (2564). การพัฒนาทักษะภาษาไทยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานของเด็กปฐมวัย, *วารสารพัฒนาทักษะทางวิชาการอย่างยั่งยืน*, 3(3), 49-59.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ละออ ชูติกร. (2529). *แนวคิดในการจัดศิลปะ*. แพลนพับลิชชิง.
- วราภรณ์ รักวิชัย. (2547). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. ต้นอ่อน.
- ศรีแพร จันทราภิรมย์. (2550). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยเลือกข้าวโพด. [ปฏิญญาพันธบัตรศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. (2541). *พัฒนาการทางภาษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศรี เมฆไพบูลย์วัฒนา. (2551). ความสามารถในการใช้กล่อมเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ร้อยดอกไม้. [ปฏิญญาพันธบัตรศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- สุภาวดี ศรีวรรณนะ. (2542). *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม*. เจ.กรู๊ป แอดเวอร์ไทซิง อินทนนท์ การพิมพ์.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. โอเดียนสโตร์.
- องค์การ อินทรมพรรษ์ และคณะ. (2526). *เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมทักษะนิสัย ระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Lowenfeld, V., & Brittain, W. L. (1987). *Creative and mental growth*. Macmillan Publishing Company.
- Peterson, H.T. (1958). *Kindergarten : The Key to Child Growth*. Exposition Press.
- Tutolo, Danial J.A. (1977, March). *Cognitive Approach to Teaching Listening Language arts*.

